

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Țipăii dela Blaj

A revenit milostenia arhierilor oblăduitori de școli de demult

14 Februarie.

Ouvintele din fruntea acestor șire pentru multă lume din zilele noastre vor avea un sunet ciudat și neobișnuit. Țipăii ori țipău! Ce vorbă-i asta? Ce cuvânt barbar, ce izvodeală străină, ce rămășiță din urbarii de mult îngropate, din timpuri de iobăgie, azi pe veci călătorită și uitată?

Așa se vor întreba poate, mai cu teamă scumpii noștri frați, cari au avut norocul să se nască și să crească în țara liberă de ieri, unde nu se știa ce sunt urbariile nemeșesti din Ardeal, nici pâinea de trudă, frământată cu lacrimi și sânge, a roboților martirizați de strănepoții lui Tuhutum dela Așchileu.

Însă, în pământul Ardealului, cuvântul din fruntea acestor șire mai trăiește încă viu în amintirea moșnegilor, cel puțin a celor trecuți de 80 de ani, cari în tinerețea lor au înghițit cu noduri amare »țipăul«, de orz ori de secară, al domnilor de pământ de demult. Țipăul era pâinea neagră, țărânoasă și pământie, cu care hrăneau nemeșii pe iobagii lor, când făceau forșponturi și robote grele, pe lângă curțile sure și înfricoșate.

Dar, de »țipăii« dela Blaj își vor mai aminte și alții.

Nici nu trebuie să coborim prea departe cu gândul și ne vom aduce aminte foarte bine, toți cei ce am învățat carte în școlile Blajului, de pâinea lungăreată și foarte gustoasă, pe care o primiau școlarii, dela Curtea mitropolitană, tot la câte cinci zile, ca să fie scutiți de grija foamei și să poată sta mai bine de cuprinderile cu cartea cea de întineric izbăvitoare. Suntem încă atâția, sute și mii, în tot cuprinsul Ardealului, și chiar și în vechiul regat, cari am răzbit să ne facem o cărare în viață, datorită acelor blagosloviți »țipăii«, cărora milostivii arhierii ai Blajului au reușit să le schimbe polecra în renume, făcând din pâinea amară iobăgească de demult un mijloc de luminare pentru oropsitul neam al »Valahilor«.

Incepând încă cu acel »postelnic, îndurat, bisericos și înfrânat« episcop Petru Pavel Aaron, care își trăgea hrana dela gura sa, ca să poată împărtași pe școlarii săi cu »pâine și fierțură«, vlădiciei și mitropoliei Blajului s'au îngrijit aproape în toate timpurile, ca ucenicii plivaselor și ai

slovelor să nu rabde de foame, ci măcar pâinișoara să le iasă tot la câte cinci zile din cămarile vlădicești și ulciuca cu zeamă din cuhnia Seminarului.

Întrebați pe foștii școlari dela Blaj, bătrâni sau mai tineri: ce însemnau țipăii în viața școlărească din timpurile de obidă și veți avea în față ochi înlacrimați de cea mai binecuvântată amintire, pe cari doar mormintele dacă vor putea să le amuțească.

Să grăiască bărbați ca d. Ion Bianu dela Academia Română sau ca d. Cipăianu, cari înșiși au gustat dulceața și binefacerile pâinii școlărești dela Blaj!

Dar vom grăi și noi, amintindu-ne mult așteptatele zile, când isprăvindu-se biata merinde adusă de acasă cu desăgii, ne înșiruiam ca niște pușori flămânzi, în fața »pecăriei« vlădicești și, în miresme îmbătătoare de aluat copt, ne luam »tabla« de țipău și o cununam cu slămina și cu ceapa strămoșească, în cel mai gustos ospăț de pe lume!

Cu asemenea hrană, odele lui Horațiu, ori istoriile lui Tit Liviu, luau cel mai strălucit avânt și, neamul românesc din țara Ardealului, primia an de an câte 50—60 de cărțurari, pregătiți pentru luptă și pentru izbândă. Cine dintre conducătorii mișcărilor noastre naționale și culturale până pe la anii 1900, sau chiar și până la război, n'a gustat și nu și-a făcut creșterea școlărească cu »țipăii« dela Blaj? S'ar putea număra pe degete cei ce n'au știut ce sunt țipăii!

Războiul și revoluția din 1918 au înscuiat însă cămara vlădicească dela Blaj. Și când au răsărit zorile libertății naționale, neînțelegătoare orânduiei agrare au cuprins și călugărească moșie a țipăilor bătrâni dela vlădicie. Măsurile de grâu nu mai aveau de unde să vie și, ca o sfâșietoare ironie, școlarii săraci dela Târnave au rămas aproape zece ani fără scumpa lor pâine de toate zilele, chiar în cei dintâi ani de glorie ai României mari..!

Greșala era crâncenă și apăsătoare. Trebuia cu orice preț reparată.

Spre cinstea zilelor noastre, s'au și găsit suflete mari, atât aici la Blaj, cât și la București, prin înaltele dicasterii ale

Reformei Agrare; în ziua de 14 Februarie cămara vlădicească s'a umplut iarăș de mireazma proaspătă a țipăilor aburitori și 60 de școlării s'au înșiruit din nou cu tablele de țipăii în mână pe ulițele modeste ale Blajului bătrân.

Am văzut cu ochii aceasta înșiruire. Și am simțit cu lacrimi bucuria tinerilor logofeți ai zilelor noastre. Nici aurul lucitor nu putea să verse în inimile lor o bucurie mai primăvărată, decât mătasa albă a pâinii prospete.

Văzându-i am zis: Blajul și-a câștigat din nou una din mândriile zilelor sale de glorie. Pot fi mulțumiți în mormintele lor, milostivii arhierii de demult! Precum mulțumiți să fie, cei cari au înviat o mare binefacere pentru fiii râvnitori la învățătură ai săracimii neamului nostru!

A. MELIN

Înștiințare dela gazeta

Pentru cei cari doresc să aboneze gazeta noastră

Cetitorii gazetei noastre sunt rugați să dea de știre la toți cunoscuții și prietini, cari doresc să între deacum înainte în șirul abonaților noștri, că nu mai putem trimite foaia fără bani, adică cine vrea să capete foaia pe numele său, neavând-o până acuma, să ne trimită cu mandat postal (bulletin de bani) plata măcar pe 3 luni înainte (50 lei), altfel orice cerere rămâne fără răspuns.

Această orânduială suntem siliți să o facem, fiindcă am fost adeseori păgubiți de oameni fără suflet, cari au cerut gazeta pe câte-o cartă postală, iar după ce au primit-o 3—4 săptămâni, sau chiar mai multe luni, într-o bună zi au scris pe numărul cel mai apropiat: nu primește, refuză! În felu acesta noi am rămas de pagubă și suntem siliți să alergăm pe la advocași, pentru munca și hârtia scump plătită.

Așa nu mai vrem să pășim, nici de ură nu vrem să ne facem, nici cu pizzașii noștri. Cine vrea să aibă foaie, binevoiască și facă și din partea sa ce se cade. Noi avem cheltuieli de sute de mii cu tiparul, cu hârtia, cu poștele și cu cancelaria, iar pomană n'avem puteri să facem cu nimeni.

Cine trimite bani, cât de puțini, pe înainte, capătă foaie. Cine nu trimite, măcar un pie de arvună, n'o capătă. Fără supărare.

Însă dacă ni-se cere un singur număr de probă, îl trimitem cu plăcere ori cui. În acest număr punem mandat postal și dacă vin banii, foaia mai merge, dacă nu, nu.

Dela această regulă ne abatem numai când pentru abonații cei noui stă bun, cu iscălitura și cu pecetea bisericii, preotul satului. În acest caz putem aștepta două-trei luni.

Gazetele celea mari dela București și din Apus, nu te așteaptă nici o zi peste terminul de plată. Plătești, cetești. Nu plătești, te lipsești și de citit și de gazetă. Așa lume trăim azi. Iar noi nu avem fondurile și miloanele cu cari lucrează gazetele cele mari. Deci, noi mai vârtos suntem siliți să trăim cu adă și na.

Am scris acestea cu cea mai frățească inimă, însă gazeta-i ca și o marfă care se face cu cheltueli și cu poveri. Gazetele cari se dau în cinst, își scot ele cheltuelile în altă formă, cu vârf și îndesat. Noi nu suntem însă pescuitori în tulbure și vrem să trăim cu cărțile pe față.

Și trebuie să se deprindă odată și la noi cetitorii de gazete a cinsti și munca muncitorilor cu peana, cari sunt și ei oameni cu lipsuri și cu năcazuri. Iar dacă pâlmașul își cere simbria și hrana sa, oare tipografii și redactorii n'au drept la aceasta?

Muncitorii dela gazetă.

Ajutorul Preacuratei

Ce poate face rugăciunea — Cum a scăpat din războiu un soldat bătrân, tatăl alor 6 copii.

Chichișa la 6 Februarie.

Domnule Director,

Cetind cu plăcere gazeta „Unirea Poporului”, m'am bucurat aflând, că dați în vileag milostivirile ce le face Preacurata Vergura Maria acelor oameni, cari o cheamă în ajutor intru năcazuri prin rugăciuni pornite din inimă umilită.

Rog a da publicității în gazeta ce o redacțai și următoarea milă, ce s'a îndurat Preacurata Vergura Maria s'o facă cu mine pe când mă aflam în timpul războiului spre frontul italian.

În anul 1916 telegrafic am fost chemat 32 de honvezi unde după sosire la câteva săptămâni am și fost împărțit în marș-companie. M'am întristat până în suflet, de oarece acasă îmi lăsasem soția bolnavă cu 6 copii, dintre cari 4 pe la școli prin diferite orașe. Și ca să scap de năcazul în care eram și ca să mă mai pot vedea între ai mei, am rostit

ziua și noaptea, cu lacrimi, următoarea rugăciune către Preacurata Vergură Maria.

„Preasfântă Marie, ajutătoarea lumii și nădejdea creștinilor, pe tine acuma te rog, și fie, ceea ce ești bună, mă cuceresc; pentru mine cel ce sunt desnădăjduit fă îndurat pre Fiul tău, de Dumnezeu Născătoare, că ai putere cu îndrăsneala ta cea de maică, pe care o ai cătră dânsul. Grăbește preacurată și fii mijlocitoare, și mă scoate din nevoia aceasta de acum, pentru îndurarea milei, nu mă trece cu vederea pre mine, celce cu umilință cer ajutorul tău Amin”.

Rugămintea mi-s'a ascultat și spre minunea minunilor, după un an de năcaz și amar am sosit sănătos la ai mei acasă, crescându-mi copiii și purtându-i la școală; dintre cari 2 copii sunt slugitori la altarul Domnului, adecă preoți, și 2 fete luminătoare a neamului, adecă învățătoare.

Mult poate face rugăciunea pornită din inimă curată și rostită ziua și noaptea. Ea Mântue pe om și din cele mai cumplite năcazuri.

Ștefan Varga
învățător

Scarlatina se poate vindeca. Un medic din America cu numele Dick a aflat, după îndelungate cercetări, pricinitorii scarlatinei, a boalei aceleia grozave, care atâția copii omoară, dar atacă chiar și oameni mari. Totodată a pregătit și un fel de leac, pe care dacă-l improașcă medicul sub piele, îi apără pe copii de boala aceasta, iar pe cei atacați de boală îi vindecă.

Durere că guvernul nu lasă ca acest leac să se aducă și la noi în țară, ca astfel să ne putem apăra și noi copii, de această boală groznică. Și nu ne putem închipui care este cauza acestei opreliști.

Cineizeci de ani dela unirea Dobrogei. Anul acesta se împlinesc 50 de ani de când Dobrogea s'a unit cu patria mamă. Sfatul ministrilor a hotărât ca această sărbătoare să se serbătorească cu mare paradă la toamnă.

Grăunțe sufletești

Preotul nu poate să spună nimic din ceea ce a auzit în spovedanie.

Pentruca păcătosul să aibă toată încrederea în preotul la care se mărturisește, biserica, mama cea mai bună, a adus o lege foarte aspră, care poruncește ca preotul, la nici o întâmplare și între nici o împrejurare, să nu poată spune nimic din ceea ce a auzit în sfânta spovedanie, pentrucă altfel i-se ia pentru totdeauna patrafirul, și nu numai că nu mai poate fi nici odată preot, ci este închis pentru vecie într-o mănăstire, ca să se pocăiască o viață întreagă.

Și har Domnului, că până astăzi nici odată nu s'a întâmplat ca un preot să spună ceva din spovedanie. Fost-au ei destui preoți răi, fost-au și de aceia cari au părăsit preoția, dar istoria nu cunoaște un singur caz în care vreun fost preot să fi descoperit ceva din ceea ce a auzit în spovedanie. S'au întâmplat cazuri când preoți căzuți în boale grele vorbeau, în fierbințeala cea mare, într-o lature, și cu toate acestea nici unul dintre ei n'a descoperit niciodată nici cel mai mic păcat auzit în spovedanie. Se vede că de aceasta s'a îngrijit și se îngrijește însuș Dumnezeu.

Aduc aici câteva pilde despre felul cum au știut să apere sigilul (pecetea) sacramental (că așa se numește tănuirea tuturor celor ce se descopere în spovedanie) câțiva preoți.

Sf. Ioan Nepomuk s'a născut în comuna Nepomuk de lângă Pilsen (Cehoslovacia) și a fost hirotonit de preot în capitala țării, în Praga, unde a și rămas ca

Foia „UNIRII POPORULUI”.

Sf. Nichifor

— Februar 9 —

În Antiohia au trăit în strânsă prietenie preotul Sparițiu cu mireanul Nichifor. Cine a văzut pe cei doi prieteni buni și a constatat iubirea unuia față de celalalt, ușor i-a crezut de frați. Mai târziu însă, această strânsă legătură începu a se lărge. Pe semne, la îndemnul duhului rău, iubirea s'a preschimbat deadreptul în ură aprinsă. Nichifor văzu că aceasta e în contradicție cu legea lui Dumnezeu, pentru aceea și-a propus, să se împace cu Sparițiu. Pe câțiva prieteni i-a trimis la Sparițiu și i-a oferit împăcarea: Sparițiu a rămas nefinduplec. Nichifor i-a trimis și a doua și a treia oră; dar Sparițiu nici n'a voit să asculte pe oamenii lui Nichifor. Ceeace prin mijlocirea prietenilor n'a putut câștiga, a sperat că personal va câștiga. S'a dus la Sparițiu și l-a rugat în genunchi să se împace. Toate înzadar! În timpul acesta au pornit prigonitorii. Sparițiu a fost prins și dus înaintea judecătorilor. Când i-s'a spus că la porunca împăratului să dea jertfă idolilor, a răspuns cu statornicia potrivită unui creștin: „Noi suntem creștinii împăratului Hristos; pentrucă el e adevăratul Dumnezeu, creatorul cerului, al pământului, al mării și al tuturor lucrurilor

ce sunt în lume. Însă zeii popoarelor păgâne sunt draci, să piară aceștia, așa cum nu sunt în stare a ajuta pe alții!” Președintele judecătoresc imediat a dat poruncă să-l chinue trăgându-i membrele cu scripetele. Între aceste chinuri Sparițiu zise: „Peste trupul meu poți domni, dar peste suflet nu; peste acesta e Domn Isus Hristos”. După multe chinuri i-s'a rostit osânda de moarte. Deja îl petreceau călăii pe preotul Sparițiu la locul de perzare, când s'au întâlnit cu Nichifor. Iarși s'a rugat de Sparițiu să se împace măcar acuma, când merge să ia coroana cerească, dar Sparițiu a rămas chiar așa îndârjit în mânie, precum a fost înainte de aceea. Sparițiu a călcat pe eșafod, călăii s'au adunat în jurul lui și iată pe Sparițiu care mai înainte a suportat cu atâta stăruință chinurile, în momentele prezente l-a părăsit grația lui Dumnezeu. „Sloboziți-mă” a spus călăilor „face voiește împăratul, voi da jertfă zeilor”.

Văzând Nichifor, că Sparițiu s'a clătuit în credință, s'a grăbit la el și l-a rugat, să nu se lase a se despărți de răsplata vieții vecinice. Și această rugare a rămas fără rezultat. Dară Nichifor a spus călăilor: „Eu sunt creștin și cred acelui Isus Hristos, în numele Domnului nostru, de care acesta s'a lepădat. Omorâți-mă pe mine în locul lui”. Toți s'au uimit de curajul lui Nichifor. După ce mărturisirea lui Nichifor a fost dusă la cunoștința judecătorilor, au căpătat poruncă să se taie capul sfântului Nichifor.

Harul lui Dumnezeu l-a părăsit pe Spari-

țiu, pentrucă n'a voit să se împace cu dușmanul său. Prin aceasta Domnul ne-a arătat, cât urește ținerea mâniei. Să luăm aminte câteva cuvinte din Scriptură, care poruncesc împăcarea; însă ținerea mâniei o osândesc. „Dacă aduci darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă întâiu cu fratele tău și atunci vino și adă darul tău” (Mateiu 5, 23, 24). Când sf. Petru a întrebat pe Mântuitorul, că oare e destul dacă omul iartă de șapte ori de aproapele, Domnul a răspuns: „Nu de șapte ori, ci de șaptezeci de ori câte șapte” (Mat. 18, 21). Însă Sparițiu nu a voit să ierte nici odată. „Așa va face și tatăl meu cel ceresc vouă, de nu veți ierta fiștecarile fratelui său din inimile voastre greșalele lui. (Mat. 18 35). În rugăciunea Domnului cerem să ne ierte păcatele noastre, precum iertăm și noi greșiților noștri. Sf. apostol Ioan scrie în epistola întâiu că, dacă zice cineva că iubeste pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urește, mincinos este. Avem poruncă dela Dumnezeu, că cine iubeste pe Dumnezeu să iubească și pe aproapele. Domnul e îndelung răbdător, dar aceasta să nu ne fie motiv spre încredere, pentrucă nu știm, până unde merge îndurarea sa. Soarele să nu apună peste mânia noastră, spune sf. Pavel. Dumnezeu să ne mântuie de aceea ca prin ținerea mâniei să se ia dela noi, precum dela îndârjitul Sparițiu, harul lui Dumnezeu. Sf. Nichifor ținea înaintea ochi-

preot. Aici a început a predica, și încă așa de frumos, încât credincioșii se imbulzeau la predicele lui. Regele Wenceslau l-a și numit pentru aceasta predicator de curte. Regina Ioana, foarte încântată de predicele părintelui Ioan, a început a se spovedi regulat la el.

Intr'una din zile regele Wenceslau l-a chemat pe părintele Ioan la sine și i-a zis: »Spune-mi, ce ți-a spovedit regina«. Zădarnic i-a făgăduit regele că-l va numi episcop, că păr. Ioan n'a voit să-i spună nimica din spovedanie. Atunci regele l-a aruncat în temniță și a poruncit să-l chinuiască în modul cel mai îngrozitor, până și prin foc. Dar părintele Ioan tăcu și după chinurile acestea. Auzind regina despre îngrozitoarele chinuri suferite de păr. Ioan, s'a dus la regele și l-a rugat să nu-l mai chinuiască, pentru că nici așa nu are ce-i spune regelui, că ea nu se simțește vinovată cu nici un păcat împotriva regelui.

Sfântul Ioan scăpat din temniță, s'a dus numai decât într'un sat din apropierea orașului Praga, și s'a rugat în genunchi înaintea icoanei făcătoare de minuni a Preacuratei, să-l întărească în chinurile pe cari avea să le sufere de aici înainte.

Și drept a avut, pentru că regele l-a chemat iarăși înaintea sa și l-a amenințat că dacă nu-i descopere ceea ce i-a spus regina, îl aruncă în râul Moldava, care curge prin orașul Praga. Sf. Ioan însă nici de astădată n'a voit să descopere nimic din spovedania reginei. Atunci regele a dat poruncă soldaților, să-l arunce în seara aceea în Moldava.

Pe la orele 9 seara — era într'o zi de Joia din luna Martie 1393 — soldații îi legară picioarele de grumaz, așa că se asemăna cu o roată, li bătură în gură un ic de lemn, ca să nu poată striga, și-l aruncară de pe podul Carol în Moldava. Încă și astăzi arată o tablă de marmoră locul de unde l-au aruncat în râu.

Indată după aceea se arătară deasupra trupului sfântului, cinci lumini mari, cari luminară ca stelele. Regele și regina, uitându-se din întâmplare tocmai atunci din fereasta palatului regal spre Moldava, văzură aceste lumini deasupra Moldavei. Regele și înțelese numai decât ce înseamnă aceste cinci lumini, se sperie foarte și, îngrozit ca nu cumva să-l omoare poporul, fugi călare din oraș și numai după câteva luni îndrăzni să se întorcă iară înapoi.

Pescarii prinseră nu peste mult cadavrul sfântului, pe care apoi poporul l-a înmormântat cu mare paradă într'o biserică din Praga, punând deasupra mormântului inscripția: »Ioan Nepomuk«.

În vara aceluia an se iscă o mare foamete în țară. N'a plouat de loc aproape

un an, așa că oamenii puteau trece pe jos râul Moldava. »Pedeapsa aceasta vine asupra noastră — zise poporul — pentru că regele a poruncit ca sf. Ioan Nepomuk să fie aruncat în Moldava«. Mormântul sfântului a fost și este cinstit de atunci de întreaga lume, și până și împărați și regi peregrinează la mormântul sfântului, cu atât mai ales că sute de minuni s'au făcut de atunci la acest mormânt.

Așa de multe minuni se întâmplară la mormântul sfântului, încât Papa a trebuit să înceapă așanumitul proces de canonizare, pentru a-l putea declara de sfânt. Înainte de a o face aceasta, o comisiune compusă din episcopi, preoți, doctori, avocați, profesori și judecători desfăcu mormântul în anul 1719. Toți jurară mai întâi pe sfânta cruce, că vor spune numai adevărul. Atunci zidarii desfăcură mormântul și nu aflară decât oase și cenușă, pe cari le așezară pe o masă coperită cu o față de masă albă. Când scuturară însă cenușa din căpătină, căzu pe față de masă o bucată de carne roșie, asemănătoare unei limbi. Un doctor o luă în mână și constată, cu cea mai mare surprindere, că este limbă. La anul 1725 Papa dela Roma dădu poruncă unei alte comisiuni, să cerceteze cu deamănuntul limba aceea și să raporteze dacă e de fapt limbă ori ba. Episcopul Maier luă atunci în mână bucată aceea de carne, care era atunci cam palidă, și o sărută. Numai decât limba a început să se înroșească și două ceasuri într'una rămase roșie ca orice limbă vie. Poporul de față se aruncă atunci în genunchi și începu să se roage lui Dumnezeu și să mulțamească pentru că l-a învrednicit să vadă minunea aceasta.

Limba sfântului Ioan Nepomuk se află și astăzi încă întreagă, păstrată într'o cutie de aur, împodobită cu 1200 de diamante, în catedrala Veil din Praga. În fiecare an, în ziua de 16 Mai, când se face pomenirea acestui mare sfânt, se scoate limba sfântului și se arată poporului. Rămășițele pământești ale acestui mare sfânt sunt așezate într'un sicriu de argint, purtat de patru îngeri, tot de argint, iar deasupra sicriului se află două altare, tot de argint, pe cari zilnic se slujește sfânta liturgie.

Preotul catolic Kobilowicz din Oratow (Ucrania) fu luat într'una din zilele anului 1852 cu forța de acasă și dus la închisoare, pentru că ar fi omorât pe un funcționar agronomic din acel oraș. Conducătorul orchestrei bisericești de acolo adevărat a luat pe neobservate pușca preotului catolic și l-a împușcat pe funcționarul acela, cu gândul ascuns, de a-se putea căsători cu soția mortului. Pentru că să îndepărteze deci dela sine orice presupunere, el a ascuns pușca după altarul bisericii. Numai decât după omor apoi ucigașul se duse la preot și se spovedi, spunându-i marele păcat, ca astfel preotul să nu poată spune nimica înaintea judecătoriei, iară poliștilor le atrase atențiunea că pușca preotului se află ascunsă după altar.

Adus în fața judecătoriei, preotul spuse că nu el este vinovatul, dar nu putu descoperi cu nici un cuvânt, cine este ucigașul. Întrebat de episcopul său, care-l cerceta în temniță, preotul rămase mut, spuse însă atât că el nu este vinovat cât și de puțin. Tribunalul, înaintea căruia medicul legist a mărturisit că glontecele este cu siguranță din pușca preotului și că cu pușca aceea a fost împușcat mortul, l-a condamnat pe preotul la muncă silnică pe viață și la de-

portare în Siberia, iară episcopul Borowski l-a degradat în biserică catedrală din Shitomia, în fața întreg poporului adunat, așa că bietul preot nici mângâierea de a putea sluji sfânta liturgie nu o mai avea.

După 20 de ani conducătorul orchestrei bisericești din Oratow se îmbolnăvi greu. Înainte de a muri el chemă pe procurorul tribunalului și pe mai mulți judecători și le descoperi taina sufletului său. Bineînțeles că procurorul porunci numai decât ca preotul Kobilowicz să fie slobozit din temniță, dar bietul preot nu mai era, murise de mult.

Ași mai putea aduce zeci de pilde despre păstrarea sigilului sacramental, cred însă că ajung și acestea pentru că cetitorii să vadă, cu câtă scumpătate și chiar primjdie de viață păstrează preoții secretul spovedaniei.

Iuliu Maior.

Invățămintele trecutului

Privind în trecut

Privind în șirul zilelor trecute, fiecare dintre noi, vom strânge un număr cât mai mare de întâmplări: unele bune altele rele.

Întâlnirea unui lup în timpul iernii ca și vederea unui foc mare în sat, sunt lucruri cari, la întâia vedere, produc o sguđuire în tot trupul omenesc. Deodată cu această înfiorare a trupului, în creier se înseamnă bine și adânc întâmplarea ce am văzut-o. Ea ne rămâne însemnată acolo, și de multeori credem că am uitat-o și totuși ea ne vine în minte în întreaga noastră viață.

Dumnezeu când a făcut pe om, a voit să-l facă așa ca să se deosebească de celelalte viețuitoare și de aceea i-a dat și această însușire de a putea trăi cu ajutorul amintirilor, în fiecare moment din viață, întreg trecutul său.

Dar omul n'a putut trăi singuratec ci s'a împreunat cu alți semeni, formând familia, satul și apoi cea mai mare societate: națiunea. Trăind mai mulți laolaltă, ei vor avea și întâmplări pe cari nu le-a pățit numai unul, ci toată societatea. Aceste întâmplări le vor ști toți și, povestindu-le, le vor trece și urmașilor lor. Astfel întâmplările rele ca și cele bune vor trăi atât cât trăiește națiunea, căci cei mai îndepărtați strănepoți trebuie să știe toate bucuriile și suferințele strămoșilor.

În amintirile unei națiuni rămân, mai ales, războaiele cari le-a purtat cu națiunile dușmane, și oamenii mari cari conduc războaiele, și cari toată viața lor lucră numai pentru binele mulțimii.

Când vorbim despre luptele națiunii și despre pretinile ei cu alte națiuni, vorbim despre *evenimentele istorice* ale acelei națiuni, iar când vorbim despre oamenii mari cari toată viața lor au închinat câștigării drepturilor și a unei vieți mai bune pentru națiunea lor, vorbim despre *persoane istorice* sau *figuri istorice*.

După cum vedem, din cele spuse, națiunea o putem asemăna cu un singur om, căci, ca ori care dintre noi, și națiunea își are amintirile ei. Toată deosebirea între națiune și un singur om, constă numai în faptul că națiunea trăind mii și mii de ani, are amintiri cu mult mai multe decât un singur om, care nu trăiește nici baremi o sută de ani.

Ca să nu se uite aceste amintiri naționale, oamenii pricepători în ale scrierii, le scriu în cartea neamului (în istorie) ca astfel să rămână pururea la îndemâna tuturor spre cetire, admirație și indemn.

lor porunca lui Dumnezeu, s'a silit în tot chipul să se împace cu ortacul său. Răsplata i-a devenit cununa credinței, umilinței și a iubirei.

† Stânge din inimile noastre, Dumnezeule toată mânia și hrănește cu iubirea de aproapele. Fă ca niciodată să nu scăpăm dinaintea ochilor, că numai așa ne ierți păcatele dacă și noi iertăm greșităilor noștri. Vrednicia sf. martir Nichifor să ne ajute la câștigarea acestui har, ca urmându-i exemplul să ne împăcăm cu ceice neurăsc și să câștigăm iertarea păcatelor noastre și viața de veci. Prin Domnul nostru Isus Hristos, Amin.

După I. Zalka ZULNIA TODICA.

Dacă privim în lungul șir de ani, de când există națiunea românească, vom constata că noi Românii am trăit multe întâmplări primejdioase și am avut mulți oameni mari cari au săvârșit fapte bune și eroice, datorită cărora noi cei de astăzi am ajuns să trăim liberi și stăpâni în țara noastră. Acești eroi, cari în cele mai multe cazuri au murit moarte de martir pentru că au avut ideea de a asigura o viață mai bună celor de un sânge cu ei, privesc de sus din locașul ceresc și se bucură nespuse de mult văzând îmbunătățirea patriei noastre.

Ei și-au dat viața pentru a ne câștiga libertatea fără a ne cere nimic în schimb. (Știm cu toții că înainte cu o sută de ani Românii erau toți iobagi). Dar dacă ei au avut o dragoste atât de mare pentru neam, încât și-au jertfit viața pentru interesele lui, noi avem sfânta datorie, de a nulăsa uitării jertfa ce au făcut-o pentru noi, și a păstra pururea, în sufletele noastre, amintirea lor curată și plină de admirație.

Căci îmi pare a fi un mare păcat să uităm amintirea și respectul celor trei mari eroi: *Horia, Cloșca și Crișan*, cari la 1784 văzând că nu mai este chip de a suferi toate tiraniile ungurești, s'au răsculat în fruntea Românilor iobagi, pentruca după mai multe lupte vitejești să fie trași pe roată, de unguri, în fața ostașilor lor.

Tot așa ar fi de mare păcatul dacă am lăsa uitării pe un *Tudor Vladimirescu* dela 1821, pe *Avram Iancu și Axente Sever* dela 1848 și pe atâția alții, cari s'au jertfit pe ei înșiși pentru binele nostru al tuturor.

Putem spune, deci, cu inima împăcată, că este de datoria fiecărui Român să cetească cu dragoste și cu multă cinste tot ceea ce va găsi scris despre oamenii mari din trecutul neamului. Timpul folosit în acest fel nu este timp pierdut. Căci vom pierde cel mult câte o jumătate de oră, dar vom câștiga în schimb un lucru cu mult mai prețios.

Vom câștiga dragostea de națiune. Și nu există școală mai bună care să ne învețe a iubi națiunea, decât privind în trecut...

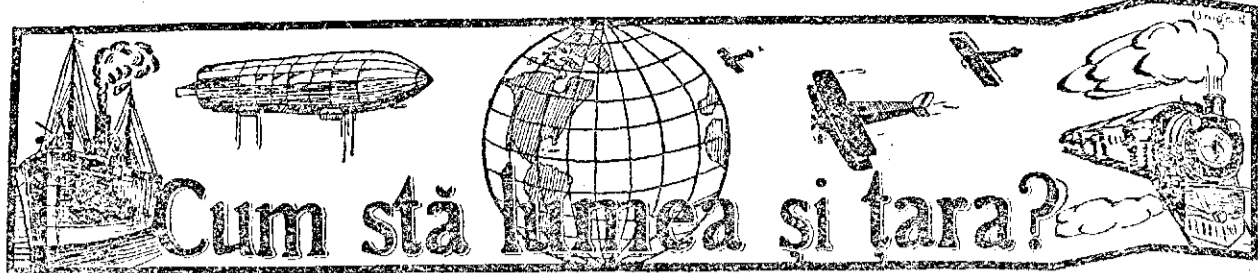
Să urmăm cu toții, cei cari simțim că bate o inimă românească în pieptul nostru, această școală, căci iubind națiunea ne iubim pe noi înșine.

Să cetim, deci, cu sufletul deschis, faptele și viața oamenilor mari din trecutul nostru, nizuindu-ne fiecare din noi, să întărim, cât mai mult, în suflet, dorul de a ne jertfi pentru patrie și neam, ca astfel să asigurăm, păstrarea libertății și proprietății pe cari ni-le-au câștigat eroii neamului prin jertfirea vieții lor, și pe cari națiunile dușmane sunt gata a ni-le răpi, ori când, pentru a ne duce iar la starea de mai înainte, să le fim robii și muncitorii lor.

Dela Cercul Cultural „Valea Târnavelor“

N. Comșa Bianu
stud. în litere

Ursul nu se dă cu una cu două.
Încă în primăvara trecută s'a coborât din munții Maramureșului printre dealurile Cibeleșului un urs, care făcea mari pagube în oile tarmelor din jur. Nouă păcurari s'au hotărât în sfârșit să-l pândescă și să-l omoare. Și-au ascuțit săcurile și au pornit în urma lui. Iată că nu peste mult au și dat de el, l-au aflat dormind într'un bârlog. Păcurarii au încunjurat bârlogul, iar doi trei au intrat la urs. Dar s'a trezit și a început a mornâi. Păcurarii pe el, dar ursul s'a turburat rău și s'a aruncat la ei. Pe unul l-a apucat între labe și într'o clipită l-a sfârticat, iar ceilalți au fugit de groaza, de-stăinuindu-și jandarmilor pățania.

Scârbă mare în Parlament — Mai mulți fruntași ai Partidului Național-Tărănesc au fost oprți dela ședințe — Intre aceștia și d. Vaida Voeyvod — Dl Iuliu Maniu s'a retras din Parlament pe 30 de zile cu toți ardelenii național-tărăniști

Incordarea dintre guvern și opoziție crește într'una. Treburile au ajuns acum la cuțite cum se-zice, în Parlament.

Cearta a pornit din d. Dr. Aurel Dobrescu, deputatul dela Făgăraș, certat cu d. ministru Lupu, care s'a repezit de pe banca ministerială să-l lovească pe d. Dobrescu. De aici vâlmășală și ghiontiri. Național-tărăniștii au sărit să apere de d. Dobrescu liberalii să ajute pe ministrul lor. Și clăcuiala a fost destul de brează. Abia s'au liniștit lucrurile.

În ședințele următoare cearta s'a continuat și, la un moment dat, d. Maniu însuși, îndreptându-se spre liberali, le-a strigat în gura mare:

— Hoți de urne!

Manolescu-Strunga, care conducea atunci ședința, a chemat la ordine pe d. Maniu, ceea ce foarte a supărat pe național-tărăniști, căci înfruntarea unui președinte de partid nu s'a mai întâmplat nici odată.

În vâlva care s'a făcut, au intrat numeroși fruntași ai național-tărăniștilor ca d. Vaida, Mihai Popovici, Bocu, Dobrescu și alții, cari au spus vorbe foarte neplăcute pentru guvern și liberali.

Conducerea Parlamentului i-a dat pe fruntașii național-tărăniști în judecata co-

misiei de rânduială și fruntașii au fost oprți dela ședințe pe câte 30 de zile.

Când a văzut d. Maniu, că cei mai buni oameni ai săi au fost scoși afară din Parlament, a declarat că se retrage și D-sa din Cameră pe 30 de zile, dimpreună cu toți ardelenii național-tărăniști, în semn de protest pentru o asemenea opreliște.

Retragerea dlui Maniu a făcut mare vâlva.

În afară de Parlament, Partidul Național-Tărănist a continuat adunările cele mari pentru răsturnarea guvernului. Cea din urmă adunare s'a ținut Duminică trecută la Craiova, unde au fost de față peste 10,000 de oameni.

În schimb și liberalii s'au apucat de adunări. Duminică au ținut și dânsii o adunare la Iași, unde au declarat că până la 1931 nici alegeri nouă, nici schimbare de guvern nu se face, căci n'au de gând să plece până nu-și înfăptesc toate legile luate în plan.

Față cu aceste declarații, național-tărăniștii spun, că cel mult în Martie anul curgător, guvernul trebuie să cadă

O minunată petrecere românească

— Serata dansantă a Reuniunii Femeilor Române din Blaj —

12 Februarie

Petrecerile cu dans de pe la orașe, în zilele noastre rar se pot numi petreceri »românești«. Proclata de »modă« a împământenit, durere, și în țara noastră fel de fel de dansuri încârligate și răsucite, pe cari le joacă cu mare plăcere domnișoarele și domnișorii, încât văzându-i, unui om cu simț creștinesc îi vine să fugă și să se ascundă, ca de ducă-se pe pustii. Frumoasele și cinstitele noastre jocuri românești au tot mai puțină omenie și căutare în petrecerile »domnești«.

Privind asemenea dânzătorii, dacă nu le auzi și vorba, nici nu poți să-i deosebești dacă sunt nație de-a ta, ori cine știe ce venituri, de prin orașele Neamțului ori ale Poliacului...! Neamț, Ungur, Șvab, Ovrei, Român, tot una. Tot o străbătură, tot o răsuceală și o frângere de șale. Și nu-i bine așa, să părăsim mândrețea de jocuri ca ale noastre, pentru niște sucituri africane, ori indiene. Să se scoale din morminte strămoșii noștri și să vadă cum se încârligă la danțuri nepoții lor, domnișorii și domnișoarele de astăzi, ar muri a doua oră de necaz, blestă-mând.

De aceea, minunat gând a avut brava Reuniune a femeilor române din Blaj, când a hotărât să aranjeze o petrecere cu adevărat românească și națională, ca în vremile celea curate de demult. Petrecerea s'a ținut în seara zilei de 12 Februarie, în saloanele reînnoite ale

»Hotelului Central«, condus azi cu multă inimă de d. Țăranu, bănațeanul.

În invitățile la petrecere era publicat pe înainte, că doamnele și domnișoarele nu pot să vie, decât în porturi naționale. Și iarăș era tipărit negru pe alb, că nu se vor dansa decât jocuri românești și doar una sau două »Valsuri« ca pentru hodină după »Invărtite« și »Hațeganele« noastre.

Și au și venit doamnele și domnișoarele din Blaj, toate în mândre costume, cu iile cătrînțele numai în pușori și în bănușei, d credeați că suntem în toiul verii și au năvăl florile din lunci și din livezi, la nuntă de veselie sub lucitoarele lămpi electrice ale d-lui Țăranu!

Ce frumuseță și ce bucurie în ochii tuturor! Nu știai încotro să privești și pe cine să lauzi mai mult. Pe mlădioasele fetișoare cu mărâmile roșii ca macii, ori pe doamnele din Căminet cu vâleurile albe, lungi, ca niște regișori ori soții de voievozi din vremile de demult?

Dar când s'a început, măi, să se danseze, străbună, cu

Trei pași la stânga înișo

Și alți trei pași la dreapta lor,

ți venia să chiui de plăcere și să nu dormi trei nopți, privind! Și apoi »Romana« și »Ardeleana« și »Lugojana« cea focoasă! Și vită să fie în veșelie! Să se ascundă africanii cu toate danțurile lor în gaură de șarpe, nici de nume să nu mai auzim!

Dansurile celea mari le-a condus și le-a dirijat spre deplina mulțumire a tuturor d. D. Traian Dengehel, inimos și vesel ca întotdeauna. Reuniunea îi păstrează caldă recunoștință.

Și n'a rămas fată s'au doamnă nejudată, încât se amestecaseră în șivoi și »moșnegii«, de nu erau să mai plece, nici când ferestrele salei de dans începuseră a se înalbi de lumina zorilor. De ar fi fost petrecere cu »foxtroturi« și »blecbotomuri« trei sferturi din jucători ar fi gogit noaptea întreagă pe la mese, dar așa veselie și dansul românesc au înflăcărat toate inimile. Înflăcărare curată și cinstită, ca toate simțirile Românului în voie bună.

Așa minuni face portul și dansul românesc!

Onoare Reuniunii care a aranjat petrecerea și onoare publicului blăjan care i-a înțeles așa de bine gândurile.

Starostele Paltin

Lista costumelor naționale,

conscrise de d. Dr. Traian Dengeh.

I. Doamnele:

Georgina Muntean, Bănat; Maria Caliani, C. Lung; Lucretia German, Muscel; Emilia Hopârtean C. Lung; Elisa Bianu, Argeș; Clarița Boilă, Muscel; Veturia Hossu, Gorj; Genica Dr. Suci, Bănat; Maria Suci, Breaza; Veturia Suci, C. Lung; Mărioara Dragoș, Valenii de Munte; Maria Frățilă, Muscel; Melania Vasu, Bucovina; Elena Faina, Bănat; Felicia Elecheșiu, Bănat; Lucretia Nemeș, Tulgheș; T. Modorcea, Bănat; Silvia Băgăian, C. Lung; Silvia Marian, C. Lung; Ana Nyerges, C. Lung; Elena Nyerges, Bănat; D-na Aron, Bănat; I. Baci, Regat; I. Barbat, Regat; Ana Roșu, Bănat; I. Mărginean (Țapu) Banat; Sofia Mărza Regat și Vița Puia Banat.

II. Domnișoarele:

Marița Luca, Bănat; Silvia Pop, Bănat; Viorica Pop (Sighișoara) Pădureancă; Elena Ștefănescu, Bănat; Carmen Prescurea, C. Lung; Emilia Pușcaș, Pădureancă; Anița Pinca, Pădureancă; Mărioara Mărginean, Bănat; Veturia Pop, Tulgheș; E. Radu, Bănat; Lucretia Domșa, Muscel; Nini Domșa, Muscel; Ludovica Ciungan, Muscel; Susana David, Tulgheș; Emilia Stanciu, Bănat.

Lourdes

În Franța departe, în munții Pirinei, zace cetatea sfântă a Mariei, Doamna noastră, cetatea sfântă a Lourdes-ului! De aci împarte dulcele Isus prin mâinile Preacuratei Sale Mame darurile cele mai bogate tuturor creștinilor!

În ziua de 11 a lunii acesteia s'au împlinit 70 de ani decând Preacurata Fecioară Maria începu să se arate în optsprezece rânduri unei gingașe fecioare, Bernadeta Soubirou, zicându-i în ultima arătare: »Eu sunt Neprihănită Zămislire!«

De 70 de ani curge din stânca Massabielle, un izvor de apă făcătoare de minuni; izvor care se formă la dorința »Neprihănitei Zămislire« și care n'a existat înainte de 25 Februarie 1858. La acest izvor alegă în fiecare an sute de mii de oameni, suferind de cele mai cumplite boale, declarate din partea medicilor ca nevindecabile și mulți află vindecare! Aici la izvorul din Lourdes prin apă făcătoare de minuni, prin desbrăcarea de ha na veche a păcatului și prin îmbrăcarea celei noi, a harului sfințitor, printr'o scaldă făcută în balsamul darurilor Spiritului Sfânt, prin binecuvântarea și împărtășirea cu dulcele Isus Sacramental, se fac cele mai mari minuni, se vindecă cele mai dureroase rane, cele mai cumplite dureri! Aici la Lourdes se fac minuni de cari numai în sfânta Evanghelie mai putem ceti! Așa comisia medica ă din Lourdes în anul 1900 era compusă din 216, cea din 1905 din 274, iar cea din 1909 din 445 medici. După declarațiile comisiei medicale din Lourdes sau vindecat acolo aproape 5000 (cinci

mii) de bolnavi, declarați din partea medicilor ca nevindecabili.

Câți orbi n'au primit vederea la Lourdes, câți surzi auzul, câți muți graiul, câți ologi n'au părăsit patul ce-i legase de el atât de chinuitor zeci de ani, saltând și cântând laude dulcelui Isus și Preacuratei Sale Mame?!

Da! Neprihănită Zămislire, prin bunătatea ei și-a atras la Lourdes dela începutul arătarilor un număr foarte mare de credincioși din toate părțile lumii, conducându-i la dulcele Isus din prea sfânta taină a Cuminecăturii — și mai apoi la fericirea de veci! Dovadă ne este numărul frumos de peste un milion de sfinte cuminecări la an.

La Lourdes strălucește așa de minunat mărirea, atotputernicia, bunătatea și mila lui Dumnezeu și mărirea și bunătatea P. C. Fecioare Maria; puterea rugăciunii din inimă curată; puterea credinții catolice; Ființa de față a dulcelui Isus în preasfânta taină a Cuminecăturii; acolo strălucește așa de viu spiritul de pocăință a păcătoșilor; acolo strălucește așa de plăcut bunătatea Cerului față de neamul omenesc!

Atâtea suferinți grele sufletești și trupești apasă asupra noastră! Să alergăm și noi cât mai îngrabă, cu toții fără excepțiune, la izvorul nevăzut al darurilor Dumnezeiești, rugând pe Neprihănită Zămislire să ne mijlocească dela dulcele ei Fiu vindecarea tuturor ranelor de cari suferim.

Clericul Ioan Vultur.

Cum se curată ramele într'aurite ale locanelor. Foarte ușor. Luăm o ceapă, o tăiem în felii și cu o astfel de felie ungem ramele, cari îndată se fac ca nouă.

Hoțul dela universitatea din Cluj a fost prins la Budapesta. Am arătat și noi marea hoție pe care a făcut-o secretarul facultății de medicină Iulian Popescu și cum a fugit în străinătate. El s'a dus deocamdată la Budapesta, unde a continuat să-și petreacă, cheltuind boierește. Într'o casă de moravuri ușoare el a fost prins de câtră poliție, iar guvernul român a cerut dela guvernul unguresc, să-l lase să fie judecat la noi în țară.

Cum se curățesc mai bine geamurile. Foarte multe femei și fete au adevărată groază de curățirea geamurilor. Se curată greu și îndelungat. Dar iacă le dăm noi un sfat, pentru care ne vor fi pururea recunoscătoare: Cumpărați din farmacie într'o sticlură de vreo câțiva lei *spirit de salmiac*. Luați apoi o bucată de postav, vărsați pe acesta puțin spirit de salmiac, frecăți geamul de amândouă părțile și ... gata. Geamurile rămân curate. Femeile cari vor proba acest mod de a curăți geamurile ne vor fi foarte mulțumitoare.

Încă o vindecare minunată la Lourdes. Zilele trecute s'a vindecat la Lourdes (Franța) o dascăliță, dsoara Delot din Bologne, care suferea de rac (cancer). Vindecarea s'a întâmplat deodată și pe neașteptate. Cei nouă doctori cari se află la Lourdes au recunoscut cu toții că vindecarea este completă și nici urmă de boală nu se mai vede.

Stăpâna și Maica noastră, Preacurata Vergură Maria, nu încetează a se milostivi de ceice o iubesc și o roagă din toată inima.

A trăit 121 de ani. În comuna Radu Negru a murit zilele trecute bătrâna Ioana Nicolae Gheorghe, născută în anul 1807, cu 14 ani înainte de revoluția lui Tudor Vladimirescu. Toată viața a fost deplin sănătoasă, abia cu câteva zile înainte de moarte a fost lovită de gută.

Nenorocirea unui licean de clasă opta din Blaj. O groaznică nenorocire s'a întâmplat Sâmbătă seara în Blaj. *Elevul Vasile Tomuța din clasa VIII a liceului de băieți* a fost tăiat seara pe la orele 7 de un tren de marfă, care venea dela gara Câmpul Libertății spre gara Blaj, și omorât pe loc.

Elevul Vasile Tomuța suferea de o groaznică boală de nervi. Încă în vacanța Crăciunului el se duse la medic și se plânse de boala aceasta. Medicul i-a spus să se grijească și i-a dat și ceva medicină. De câteva zile el nu umbla la școală, fiind bolnav. Sâmbătă după amiază se prinse de cap sbieră ca un nebun, apoi fugi de acasă, bolborosând câteva cuvinte neînțelese, așa că stăpâna casei unde era în cortel s'a speriat și a fugit la un profesor din apropiere ca să-i spună ce se întâmplase. Într'aceea sosi acasă și stăpânul casei, tâmplarul Nicolae Oltean, și fugi numaidecât la directorul liceului, căruia îi spuse ce se întâmplase și cum fugise de acasă octavianul Vasile Tomuța, ca un descreerat. Directorul încunoștință numaidecât pe dirigintele clasei, care porni cu câțiva elevi de clasă a opta să-l caute pe nefericitul de Tomuța. După multă căutare câțiva elevi întâlniră pe calea ferată, seara înainte de oarele 8, un trunchiu de om. Îl examinară cu deamănuntul și văzură cu groază că cadavrul despărțit de picioare era chiar al lui Vasile Tomuța. Numaidecât încunoștințară pe directorul și pe dirigintele clasei, cari, sosiți la fața locului, se convinseseră și ei despre tristul adevăr și apoi încunoștințară poliția. De fapt nu s'a putut constata, dacă el însuși s'a aruncat înaintea trenului, ori doară plimbându-se pe lângă șini, nervos cum era, l-a surprins trenul și el a lunecat înaintea trenului.

Dupăce Duminecă la amiază sosi comisia dela tribunalul din Ibașfalău, și dădu permisiune de înmormântare, tatăl nefericitului băiat l-a ridicat de jos, bucățică de bucățică, și l-a așezat în sicriu. Un preot-profesor, dupăce primise îngăduința de a-i putea face prohod, i-a făcut încă acolo, pe șine rugăciunile dela prohod în fața directorului, a mai multor profesori și a elevilor adunați. Apoi îl duseră în casa mortuară a spitalului, de unde tatăl său, după încuviințarea autorităților, îl duse la Șoroștin, unde a fost îngropat lângă mamă-sa, plângându-l tot satul și cei cinci frațiori orfani de mamă.

La înmormântare a luat parte și dl. profesor Grigore Pădurean, dirigintele clasei a opta, însoțit de 12 actavani. A vorbit din partea profesorilor dl. Pădurean, iar din partea elevilor Octavian Rusu.

Dumnezeu să-l ierte, iar pe nefericitul de tatăl său, — care cu mari jertfe l-a crescut până a ajuns să-l vadă în clasa a opta și când credea că nu peste mult are un sprijin în el, îl perduse în forma aceasta groaznică — să-l mângâie.

† **Ioan Moldovan.** Joi înainte de amiază a murit la clinica din Cluj după o boală scurtă casarul băncii »Patria« din Blaj, Ioan Moldovan, în anul al 66-lea al vieții și dupăce 40 de ani a muncit cu o rară conștiință la acel institut.

Înmormântarea i-s'a făcut Sâmbătă, 11 Februarie, după masă la Blaj, fiind de față aproape întreg orașul. A vorbit foarte frumos și indușetor canonicul Dr. Victor Macaveiu, președintele consiliului de administrație al „Patriei”, arătând vrednicile acestui funcționar ca și care rar se mai află. Încă patru preoți și doi diaconi au ținut să-i dea cea din urmă cinste acestui om de omenie, care a fost un mare iubitor și cetitor al gazetei noastre.

Facă-i Dumnezeu parte cu dreptii, iar pe văduva întristată și pe cei cinci feciori ai săi, Dumnezeu să-i mângăie.

† **Nistor Mășariu**, preot gr. cat. în comuna *Sărata*, jud. Făgăraș, după o scurtă dar grea suferință a adormit în Domnul în ziua de 1 Februarie 1928, în al 78-lea an al vieții și al 55-lea al cucerniceii sale preoției. A fost înmormântat în ziua de 3 Februar, plâns cu multă jale de nemângăiata familie, de colegi, de prietini și de cunoscuți.

Ingrășămintele artificiale (chimice) și întrebuințarea lor

de Nicolae Pop
profesor de economie.

Avem două feluri de îngrășăminte, *absolute* și *relative*. *Băligarul* sau gunoiul de grajd, *compostul*, *plantele*, sunt îngrășăminte absolute, pentru că ele dau și restituie pământului toate substanțele nutritive, în măsură mai mare ori mai mică pe cari plantele le-au luat și supt din pământ.

Ingrășămintele relative, nu conțin toate substanțele nutritive necesare plantelor ci numai unele, și cari în pământ încă prin desele recolte sau împușinat de tot sau în parte.

Ingrășămintele relative se mai numesc și îngrășăminte *chimice*, *comerciale* sau *artificiale*, în opoziție cu celea *naturale* (băligar, compost ș. a.) pe cari le producem noi, în gospodăria noastră, fără spese deosebite — din cauză, că în acelea, materia primă, din care se produc este supusă întâi unor tratamente și proceduri chimice, de aici trec în comerț și numai după aceea se întrebuințează în agricultură.

Așa dară, prin adausul de îngrășăminte relative, chimice, comerciale, artificiale, noi îngrășăm și îmbogățim pământul în o substanță ori alta, care în pământ se află în cantitate mică, sau foarte neînsemnată.

Ingrășămintele artificiale au avantajul, că prin tranșele, într'o formă mai concentrată, dăm plantelor la momentul oportun hrana cuvenită, prin ce urcăm producțiunea în mod considerabil.

Ingrășămintele aceste relative, chimice, industriale, artificiale le dividem, după substanța și elementul predominant din ele, și anume: cari conțin *azot* (nitrogen), cari conțin *fosfor*, și cari conțin *potasiu* (caliu).

Afară de acestea se găsesc în comerț amestecături, cari conțin două substanțe nutritive sau elemente — îngrășământ fosfo-azotic, sau fosfo-potasic, dupăcum sunt formate din acid fosforic și azot, sau acid fosforic și potasiu.

Pe lângă aceste se mai găsesc și îngrășă-

șămintele cu toate trei substanțele sau elementele nutritive, acestea se numesc de obicei *compoziții de îngrășămintă artificiale (chimice)* sau se numesc după numele plantei la care se pune.

Așa avem îngrășăminte pentru *orz*, *sfeclă*, *vița de vie*, *legume*, *pomi* ș. a.

a. *Ingrășămintele cari conțin azot (nitrogen)*.

Intre acestea numărăm: *salitra*, sau *salpetru de Chili*, *sulfatul de amoniac*, *făina de sânge*, *carne* și alte resturi animale.

Salitra sau salpetru de Chili este o sare albă, care ne vine din provincia Chili (America sudică), unde se găsește în pământ și conține azotul în forma cea mai potrivită pentru plante. E ușor solubilă în apă, este liberă de părți străine și corpi toxici, încât plantele pot profita îndată de ea. Este potrivită pentru *cereale*, *porumb* (cucuruz), *sfecla de zahăr*, *orz*, *câneșă* ș. a. La 1 jug. cat. ne trebuie 50—100 kg. la 1 ha. 75—150 kg. Dacă în măsură mai mare, grăbește dezvoltarea plantelor în paiu și frunze, culcându-le la pământ, înainte de a li-se fi dezvoltat grăunțele ș. a.

Sulfatul amoniacal este o sare sau pulbere albă cu conținut de 20% azot. El se obține la fabricarea gazului de iluminat și a coesului. Este cu 10 la sută inferior salpetrului de Chili, prin faptul, că în pământ sub influința bacteriilor se transformă întâi în salitră, prin ce se pierde o parte din azot. Are însă avantajul, că nu este spălat de apă în subsol, ci absorbit de pământ și plante. El poate fi dat pământului deci și toamna, sau cu 2—3 săptămâni înainte de sămănat. Ca să poată fi folosit, trebuie ca locul să conțină ceva calcar sau var ori margă. Pe 1 jug. cat. ne trebuie 50—100 kg. pe 1 ha. 75—150 kg.

Făina de sânge și carne se prepară din sânge de pe la abatorii, mai rar din vine, mușchi, carne, copite, pele, păr și lână. Ea conține în termin mediu 6—16% azot, 1—2% acid fosforic și 1% potașă. Efectul ei e mai incet ca al salpetrului de Chili și al sulfatului amoniacal, dar nu e așa ușor spălată de apă, ca celelalte.

Azotul se mai adună în pământ și prin cultura plantelor păstăioase, ca luțarnă, mazărice, trifoiu, linte, bob, mazăre, ș. a. cari asimilează azotul din aer cu foile și rădăcinile lor și prin îngrășămintele verzi, care sporesc substanța humoasă a pământului.

b. *Ingrășămintele cari conțin fosfor*. În urma folosirii locurilor noastre de veacuri cu cereale și alte plante, lipsa fosforului în ele este aproape universală! Barăm de ar înțelege-o aceasta economii și agricultorii noștri, și să se apuce cu amândouă mâinile de folosirea și întrebuințarea acestor prețuite îngrășăminte!

Ele ajută în deosebi la dezvoltarea și coacerea grăunțelor, boabelor și fructelor sau poamelor.

Ingrășămintele acestea sunt formate din diferite substanțe, cari conțin mult acid fosforic, și anume: din oase și minereuri măcinate mărunț ca făina sau cenușa. De aici poporul numește îngrășămintele aceste: *cenușă*.

Făina de oase, se prepară din oasele animalelor, dupăce prin tratamente chimice s'a subtras din ele unsoarea sau grăsimea și apoi sau măcinat. Sau așa, că oasele se supun la un tratament cu abor la o presiune de 2—3 atmosfere, prin ce își pierd grăsimea și devin și moi, de se pot sfărma cu degetele.

După calitatea oaselor și procedeul fabricării, făina de oase conține 20—30% acid fosforic, și 1—5% azot. Fiind acidul fosforic din ea greu solubil, în timpurile mai nouă, se folosește foarte rar singură, și atunci numai pe

terenele afânate sub plante cu durată mai lungă cum e luțarna ș. a. Pe 1 jug. cat. ne trebuie 300—500 kg. pe 1 ha. 450—750 kg.

Superfosfatele, se pregătesc în fabrici din făina de oase sau din mineralele sau pietrii cari conțin fosfor (fosfate), măcinate în pulvere mărunț. Prin tratarea acestora cu acid sulfuric, o mare parte a acidului fosforic devine solubil.

Intre superfosfatul din făina de oase și cel de pulvere mineralică, nu e deosebire esențială. Superfosfatul din făina de oase e cu ceva mai scump, pentru că conține și ceva azot.

Superfosfatul comun conține 16—20% acid fosforic solubil în apă. Cu cât conține superfosfatul mai multe procente de fosfor solubile în apă, cu atâta e mai scump. Altcum prețul lui oscilează cu prețul grăului. La 1 jug. cat. ne trebuie 150—200 kg. la 1 ha. 200—250 kg.

Zgura lui Toma. Afară de oase și mineralele fosforice, fosforul se mai găsește în minereurile de fier și în fierul topit chiar. În timpul din urmă, cu progresul metalurgiei, tehnica a isbitit prin topire să separe aproape cu totul fosforul din oțel și să-l treacă în zgură, făcându-l accesibil agriculturii ca îngrășământ, sub numele inventatorului ei (1876) de *zgura și făina lui Toma*.

Ea vine în comerț mărunțită ca făina de oase. Conținutul ei de fosfor variază între 11—23% și e greu solubilă în apă.

Zgura lui Toma e mai bună întrucât e mai fină și se află încă mai mult acid fosforic solubil în acid de lămâie. La cumpărare punem condiție cât acid fosforic solubil în acid de lămâie să conțină (de regulă 80%), iar finețea pulverii să fie cel puțin de 75% ceea ce înseamnă, că prin o sită cu găurelele pânzei de 0.17 mm., în 1/4 oră să se ciarnă din 100 kg. 75 gr. făină.

Zgura lui Toma e potrivită mai ales pentru terenurile sărace în calcar sau var și afânate. Sub plantele de un an sunt de ajuns la jug. 2—300 kg., la 1 ha. 300—450 kg. Pe livezi și pe fânațele mai bătrâne 300—500 kg. de hectar.

Cel mai important îngrășământ fosfatic artificial este *superfosfatul*, din care cauză el este mai des întrebuințat ca celelalte.

Întrebuințarea superfosfatului. Superfosfatul se produce în țara noastră, deci se poate ajunge ușor la el. „Mărășești”, societate anonimă română pentru industrii chimice, cu sediul și biroul central în București și Cluj produce cel mai mult superfosfat, în cele trei mari fabrici din *Mărășești*, *Valea Călugărească* și *Brașov*. Cel ce voește să cumpere astfel de îngrășământ, trebuie să se adreseze la unul din aceste două birouri. Aceasta numai când s'ar asocia mai mulți pentru o cantitate mai mare de la un vagon în sus, ceea ce ar fi foarte de dorit, căci în acest caz este mai ieftin. În cantități mai mici, de câteva sute de kg., se poate procura prin cooperativele din sate ori orașe, sau dela comercianții cari se îndeletnicesc cu acest comerț.

În Blaj, d. Șt. Nyergeș, comercinat stă la dispoziția agricultorilor, servindu-le atâta superfosfat de cât au lipsă.

Superfosfatul se vinde în saci de regulă de câte 75 kg., iar sacii se înapoiază vânzătorului.

Până la întrebuințare, sacii cu superfosfat se vor păstra într'un loc acoperit, ferit de umezeală.

La întrebuințarea superfosfatului trebuie să țină seamă de următoarele:

1. La ce plantă să se întrebuințeze?
2. Cum și când să se imprăștie?
3. Cât costă, și cum trebuie procurat?

4. Ce efect are, și care e rentabilitatea întrebuințării lui?

1. *La ce plantă să se întrebuințeze superfosfatul?* Răspuns: la toate acelea plante dela care agricultorul rentabilitate așteaptă mai mare. Experiențele îndelungate arată, că în toate terenurile argiloase și semiargiloase, va să zică terenurile de grâu, efectul superfosfatului la grâu, secară, orz, ovăs, este foarte însemnat, deoarece, toate acestea plante cer cantități mari de acid fosforic. Tot asemenea au lipsă mare de acid fosforic: *sfecele de zahăr, cartofii porumbul sau cucuruzul, viiea, pomii și legumele. Cu un cuvânt la toate plantele de cultură anuală, trebuie să se întrebuințeze acest îngrășământ.*

Din viața cooperativelor

Scăzămintele

Iarăși o chestiune, care dă multă bătaie de cap și e cauzatoare a multor neînțelegeri, este punctul 14 din contractul tip, de angajament încheiat cu vânzătorul cooperativei.

Iată cum e acel paragraf:

„Marfa mi-se va preda cu bonuri în regulă și se va socoti per-neto adică fără darale. Mi-se va bonifica următoarele reduceri din greutate: 1% pentru toate făinoasele ca: grăunțe, făină, orz, fidea etc. 2% pentru zahăr, sare, măsline, săpun, carne, pește etc., 3% pentru toate lichidele: drojdiile rămase dela vin se vor scădea deosebit“.

Fiindcă mai de multeori, aproape totdeauna contractul se încheie, numai iscălinindu-se formularul Centralei fără a-l cerceta mai amănunțit, se vor isca pe urmă, mai ales în temeiul paragrafului citat, o mulțime de discuțiuni, ceartă, ba chiar și sfadă.

Tipăritura centralei e numai formular, adică un îndreptar, cam după care să se încheie contractul de angajament, fără însă ca să poată da și deslegare pentru toate cazurile ce s'ar putea ivi.

Și fiindcă nu se lămurește dinainte acel paragraf, vin vânzătorii aproape totdeauna și cer ca, respectându-se contractul, să li se acorde fel de fel de scăzăminte, care de care mai năstrușnice, de exemplu: să li-se dea 2% scădere după săpun, cu toate că lor li-s'a predat săpunul nu cu kilogramul, (de unde încă ar putea să fie scădere), ci cu *bucata*. După mintea lor li-se cuvine scădere și după *bucată*...? Vezi Doamne, și numărul bucaților scade prin... evaporare?! Așa zic ei și bazându-se pe contract, care desigur nu putea să prevadă acest caz, strigă sus și tare că sunt nedreptățiți, pentru că din 10 bucăți de săpun nu li-s'a făcut scădere ca să aibă numai 9 bucăți??!

Altul cere scădere la esența de oțet, zicând că e lichid. E adevărat că e lichid, dar, omule, îl vinzi ca esență? nu, — îl vinzi ca oțet, amestecându-l cu apă. Apoi cum să ai scădere la esență, când îl amesteci cu apă câtă vrei?

Ba încă ceva și mai și... Un vânzător, bazându-se pe contract că: la toate la grăunțele i-se cuvine 1% scădere, a cerut scădere și la... mărgelile, zicând că și acele sunt grăunțoase! E

prea năstrușnic...? Nu vă vine să credeți...? Apoi am martori și s'a întâmplat chiar în fața mea! Deci întâmplarea e adevărată!

Intreb: Au dreptate vânzătorii când cer astfel de lucruri? Așa dar că orice om cu scaun la cap va răspunde hotărât că: nu! Dar au fost vânzători cari s'au dus cu aceste lucruri la judecată. Ei, știți ce au pățit? Judecătorul, fără nici o vorbă, i-a dat afară. Nici nu se putea altfel!

Dar totuși, ce să facem în fața acestei stări, acestui fel de a gândi a vânzătorilor. Cum să înlăturăm acest neajuns?

Foarte ușor! N'avem decât ca la încheierea contractului cu vânzătorul să prevedem lamurit:

„Mi-se vor bonifica următoarele reduceri din greutate: 1% la făină, la orez, la porumb. (Atât punct. Nici un etc. Și atunci se va ști, că are o reducere, un scăzământ *numai* la făină, la orez și porumb. Dacă Consiliul cooperativei găsește ca să-i dea și la altceva: zicem la grâu ori alte cereale, n'are decât să le înscrie pe toate, însă lamurit, exact;) 2% la: Zahăr, sare, și la săpun când se vinde cu kilogramul; 3% la toate lichidele *la cari se constată într'adevăr scădere* (trebuie ca să se și noteze la care anume lichide, de exemplu: petrol, vin. Dar la rachiu? — Ba! fiindcă și așa amestecă destulă apă).

Deci ștergând paragraful 14, vom adăoga la sfârșit un nou paragraf în care vom prevedea *lamurit*, la ce anume mărfuri să-i dăm scăzăminte.

Dacă facem așa înlăturăm chiar și un schimb de cuvinte cu vânzătorul, căci fiecare parte contractantă știe cât are să dea precum și cât să primească. Iar acest lucru: bună înțelegerea va întări și mai mult cooperativa noastră.

Grațian C. Mărcuș.

Ce face stuparul iarna

În vreme de iarnă, albinele stau strânse ghem în dreptul urdinișului. Se par amorțite, dar mănâncă și dau din aripi, ca să păstreze în stup căldura trebuincioasă.

Stuparul a luat miere, ceară și roi dela stupii ce-i are. Pentru aceea e dator față de stupi. Trebuie să-i grijească cât se poate de bine.

Așa va așeza stupii, ca urdinișul să nu fie în drumul vântului.

Va apropia stupii unul de altul, ca să se păstreze căldura. Dacă nu se pot apropia de tot, în golurile dintre ei, va băga paie, cârpe ori hârtie.

Stupii cu păreții prea subțiri îi va îmbrăca în rogojini — împletituri de paie ori papură.

În dreptul urdinișului e bine să pună o scândură, care se oprească bătaia vântului. Vântul poate răci stupul și atunci albinele mănâncă mult. Din cauza aceasta se pot îmbolnăvi de diaree.

Dacă se pune scândură la urdiniș, pe vreme frumoasă nu intră razele soarelui și astfel albinele nu iasă din stup, rămânând amorțite pe afară.

Când este cald afară, ca să se împiedece albinele să iasă afară, se aco-

pere stupii cu țoale sau rogojini, ca să nu se încălzească de razele soarelui.

Nu trebuie însă să se împiedece albinele de a ieși afară primăvara, în celea dintâiu zile calduroase, căci atunci trebuie să iasă pentru curățenie.

În contra șoarecilor încă trebuie apărați stupii. Pentru aceea se pune la urdiniș o gratie prin care albinele pot să treacă. Dacă vre-o albină vrea să iasă afară și nu poate, fiind închis urdinișul cu o gratie prea deasă, cu băzăitul ei, neliniștete întreg stupul. Albinele neliniștite dau să iasă afară, și fiindcă nu au pe unde ieși, adeseori se năpustesc asupra matcei și o omoară.

Dacă la urdiniș se formează ghiață, trebuie curățită, să nu peară albinele din lipsa de aer.

Se curăță din când în când și albinele moarte din dreptul urdinișului. Curățirea se face cu o sârmă îndoită la un capăt.

E bine ca stupii să fie așezați, înclinați puțin înainte, ca umezeala din lăuntru să se scurgă pe urdiniș.

Stupii pot ierna și afară și înlăuntru: în pod, casă ori în alt loc. Mai bine e să ierneze afară, numai să aibă albine multe și miere de ajuns.

Mai multora. Ne-au sosit la redacție o mulțime de corespondențe, scriseri și alt material pentru foaie. Suntem acum foarte îngrămădiți cu lucru și n'am putut ajunge să cetim și să orânduim celea trimise. Rugăm deci pe corespondenții și prietini gazetei noastre, să fie îngăduitori și să aștepte cu răbdare, că celea ce sunt de publicat vor veni la rând fără sminteală.

— Ne cereți să vă trimitem gazeta. Noi trimitem un număr de probă și în el un mandat postal. Intrucât ne trimiteți banii, Vă trimitem gazeta și pe mai departe, încât nu, nu. Pe așteptare numai pe răspunderea preotului din sat putem trimite gazeta.

Zdărie Dănilă în R. M. Primind banii abia acum, am întârziat cu trimitea gazetei. De acum Vă va merge regulat. Vă trimitem și numerii 1, 2, 3, 5, 6, dinpreuna cu calendarul de părete. Numărul 4 nu-l mai avem.

Tănușana. Incepând cu numărul 7, gazeta vă merge regulat.

Brătii P. în D. B. Noi gazeta o trimitem regulat. Carte teatrală n'avem de unde Vă trimite, că și noi trebuie să o cumpărăm. Numerii cari lipsesc Vi-i trimitem bucuroș, dacă-i cereți.

Pr. Eugen Anca. Banii i-am primit abia acum. De aci înainte gazeta Vă merge regulat.

Preot I. Băcilă în Ș. Publicația D. Voastră, costă publicată odată, 130 lei.

Pr. Ludovic Vida în O. M. Publicația Sf. Voastre costă, publicată întâia, 90 lei, a doua oră 72 lei, total 162 lei.

Petru Boreoman în R. C. De aci Vă trimitem gazeta regulat. Vă rugăm reclamați la poștă.

Pr. Miron Radu în L. Chităm plata sumei de 604 lei. Vă merge și scrisoare.

Protopop Gergely. Să ne iertați, am avut greutăți mari la Administrație, greutăți și năcazuri peste cari abia acum am putut trece. De aci înainte Veți primi regulat 11 exemplare, iară din Nrii 6 și 7 V'am trimis exemplarele lipsă.

Pușcaș Andrei. Nu ne-ați scris din care comună sunteți, nici numărul sub care Vă merge gazeta, iară carta postală pe care ni-ați trimis-o a sosit la noi atât de mânăjită, încât n'am putut ceti, ce anume doriți. Deci Vă rugăm să ne mai scrieți odată, ce anume doriți.

Pop Gligor, în G. Am primit pînă dl Tecșă 130 lei, din cari 30 iam trecut în datoria din 1927, iară 150 pe 1928. Mai datorați 30 lei pe 1928.

Preot Tit Domșia în V. L. V'am trimis cu posta

de astăzi numerii lipsă. Și celor doi poporeni le va merge gazeta de aici înainte regulat, pentru că am reclamat la direcțiunea poștelor.

Ceuzian Ioan, Goroni. Am primit o carte postală în care nu ni-se spune ce anume doriți. Vă rugăm să ne scrieți lămurit, care Vă este dorința.

Păr. Hopârtean, Gădalin. Banii despre cari amintitiți nu i-am primit. Vă rugăm să-i reclamați la poștă.

Păr. Precup Șeusa. Garantând DVoastră, abonamentul se poate plăti și mai târziu.

Sucin Nicolae. Nr. 2401. Am primit cei 200 lei, din cari 180 i-am trecut pe 1927, iar 20 pe 1928. Mai sunteți deci dator cu 160 lei pe anul 1928. Gazeta merge la Coroiu Sănmărtin.

Tețu Virgil, învățător. Nr. 3661. Noi n'am primit nici un ban în anul acesta dela DVoastră. Reclamați, Vă rugăm, la poștă.

Gheorghe Feruca, Valea Vinului. Banii i-am primit, foaia la Alex. Pop merge.

Roșu Nicolae în C. Nr. 2474. Banii i-am primit în 30 Decembrie 1927.

Pr. Ioan Chișiu. N'am primit nici un ban prin Dna V., și prin urmare nici nu poate merge gazeta. Dacă am fi primit bani, i-am fi dat chitanță. Poftiți deci și clarificați situația cu dna respectivă.

Popa Dumitru în S. Banii i-am primit, calendarul i-am trimis.

Anghel Gheorghe în B. Am primit în 17 Dec. 200 lei, dintre cari am trecut la datoria de pe 1926 lei 125, iar pe 1927 lei 55. Ne mai datorati pe 1927 cu lei 125 și pe 1928 cu 180. Calendarul i-am trimis. Reclamați la poștă.

Tănușli Andrei în S. Banii i-am primit cu mare întârziere. Gazeta Vă merge de acum regulat.

Ivan George în M. d. s. Banii primiți cu mare întârziere, gazeta Vă merge.

Pușcaș Andrei, Mociu. Am primit în 19 Dec. 1927 lei 175, din cari 40 pentru calendarele cari Vi-s'au trimis. Din cei 175 lei, am achitat datoria pe 1925 lei 60 și șam trecut pe 1928 lei 75. Mai datorati pe 1928 lei 105.

Boca Ioan cantor C. Abonamentul fiului DV. i-am sistat. Cei 90 lei, plătiți de D-Sa Vi i-am trecut pe numele D-Voastră, așa că în forma aceasta DVoastră sunteți achitat pe întreg anul 1928.

Preot Mihalache Traian în T. Am primit 2000 lei, din cari cu 20 lei am trimis un calendar lui Blaga Simeon, iar cu ceilalți am achitat abonamentele dorite. Cele 6 abonamente le-am sistat. Curs de cantori nu credem să se mai țină în anul 1929.

Groșorean Petru Vamon în C. Banii i-am primit, gazeta Vă merge.

Voivod Simion în A. Banii i-am primit, calendarul i-am trimis.

C. Roman în Ș. Banii i-am primit cu mare întârziere. Gazeta Vă merge regulat de aci înainte.

Potrican Teodor în R. Adresa am schimbat-o, noi trimitem gazeta regulat.

Cordea Silvia A. Banii i-am primit, gazeta merge regulat de aici.

Victor Pop Sântandrei. Am primit lei 190.

Ioan Cungu preot, Scoreiu. Am primit 394 lei.

Brătean V. în A. Am primit 107 lei, calendarul Vă merge.

Brandien Liviu, preot. Noi V'am schimbat adresa. Poate va fi greșit vreodată Dșoara dela administrație.

Preot Mihai Chereboțiu în B. Am primit în 24 Octombrie 1927 suma de 50 lei, din cari 35 i-am trecut, în datoria pe 1927, iar 15 pe 1928. Calendarul i-am trimis la vremea sa.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

Cum umblă banii.

În săptămâna din urmă, banii străini s'au plătit la București în felul următor:

1 dolar american	163 lei — bani
1 franc francez	6 " 42
1 liră engleză	796 " — "
1 liră italiană	8 " 66 "
1 coroană cehoslovacă	4 " 85 "
1 dinar sârbesc	2 " 88 "
1 slot polon	18 " 25 "
1 marcă germană	38 " 95 "
1 pengő unguresc	28 " 60 "
1 leva bulgărească	1 " 18 "
1 schiling austriac	23 " 10 "

Acestea prețuri se înțeleg la schimb mai mare. Banii mai puțini se schimbă totdeauna cu ceva mai puțin.

Vânzare de imobile și moară sistematică.

În piața comunei Teiuș jud. Alba se vinde imediat din cauza strămutării, pe prețul de 1.500.000 lei un imobil cu suprafață circa de 1½ jugăr, constător din intravilan și grădină plantată cu pomi și vie. Pe imobilul, care este intravilan, se află două case noi cu câte 3 odăi, grajd mare, cotețe, fântână și o moară sistematică pe trei scaune cu motor electric și de 40 H. P., în stare nouă și perfectă funcționare.

Moara și casele sunt iluminate cu electrică.

Amatorii să se adreseze proprietarului: **Bazil Băcilă în Teiuș str. Grănicerilor Nr. 10** 458 1-1

Cauți următorii numeri din „UNIREA POPORULUI“:

1. Anul 1919 întreg, împreună cu „Unirea“
2. Din anul 1920 numerii 1, 15, 26, 32-43, 45-47,
3. Din anul 1921 „ 11, 16, 32, 45
4. Din anul 1922 „ 5, 19, și 32
5. „ 1924 „ 9-11, 18-20, și 24

Cetitorii cari ar avea toți numerii ori barămi unii din ei și ar binevoi a-i vinde, să se adreseze, arătând și prețul acclora,

Preanoratului Domn
Ludovic Vida
protopop unit,
Cărcii Mari

459 1-2,

Oricine poate avea

Mașină de cusut

fabricația cea mai bună, dacă dă
500—1000 lei arvună și câte 500
lei rate lunare.

Prețul întreg al unei mașini între 7000—
14.000 Lei.

Garanție 15 ani

Firma „**SEIGER**“

(456) 1-?

B L A J

Pentru 1200 L. primiți 100.000 L.

asigurând persoană bătrână la Societatea de Asigurări „America“ în Turda
Cereți prospecte gratuit
Căutați agenți și reprezentanți în toată țara.
(440) 3-4 Dăm provizii mari.

Mașini de freerat

Tractoare

Motoare Diesel

Mașini de moară

Prețuri de fabrică originale — Condițiuni de plată favorabile
Soc. An. Română pentru comerțul de Mașini Agricole.

Telefon: 151.

CLUJ, str. Reg. Maria 45.

Telegrame: Locomobil.

VITE ALTOITE bine dezvoltate, variații garant.

Cl. I Lei 5000, mia Cl. II Lei 2500 mia,
pueți de salcâm (acăți) pentru împădurit L. 400,
mia, pomi roditori de toate felurile se vând cu
prețurile celea mai convenabile.

La expoziția horticolă a județului Turda din 13-17
Oct. 1927, premiați cu diploma medailă de aur, pentru
pomi și vite.

Catalog la cerere gratis.

Pepiniera de pomi și vite altoite

Triteanu

gara Feldioara Răsboeni (Răsboeni
Cetate) jud. Turda.

(457) 1-4

Numai ADEVARATUL

DISTOL

vindecă sigur

GALBEAZA

la oi și vite mari

Numele „Distol“ este imprimat pe
fiecare bucată originală

Feriți-vă de imitațiuni!

De vânzare la Farmacii și Drogerii

Depozit pentru Ardeal:

Drogueria

Francisc Gergely

succesor

Cluj, Piața Unirii 21

(421) 3-10

Aviz

Cantor diplomat al cursului cantoral
din Blaj, om serios inteligent bun tipicist
cu voce plăcută dorește un post în co-
muna mare s'au oraș. La dorință se pre-
zintă pentru probă, informații la ziar.

460 1-?

Di prof. E Hopârtean

„UNIREA POPORULUI“
este cea mai bună și mai plă-
cută foaie pentru popor.

(257) 8-?